

MINERVA

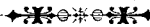
Diară literar, beletristic și de distracțiune.

Apare în 1 (13) și 15 (27)
a fie-cărei luni.

Proprietar, editor și redactor responsabil:
George Curteanu.

Prețului: pe an 4 fl., pe 1/2 an 2 fl., pe 1/4 1 fl.
Pentru România și străinătate: Pe an 10 fr.
Prețului e a se solvi înainte.

GAZEL.

*Picuri cu stropuri de stropuri
Facți alți mărilor potopuri.*

*Dilnică câte-ună spică adună
Și 'n curând tu ai ună snopuri.*

*Mergi încet și las' s' alerge
Alții câtă oră vră 'n galopuri.*

*Fii stejară, se crești în latură,
Nu înaltă și slabă, ună plopuri.*

*Nu uită trăind de corbulă
Și de vulpea lui Esopuri.*

*Ducă ești cinstită n'ai temă
De dușmană de-ar fi Ciclopuri.*

*Fă câtă poți și las' se rida
Cei ce sară viața 'n hopuri,*

*Iar de n'are scopuri viața,
Fă se aibă clipa scopuri.*

G. Ceșbucă.

Pământul și revoluțiunile sale.

Prelucrare liberă după autorul german de Drd. L. R.

În timpurile cele mai vechi omenii erau de părerea, că pământul ar fi un disc, care pluteste pe apă și au trecut de sigur mulți seculi, până-ce au ajuns la convingerea, cumcă și pământul, ca și alte corpuri ceresci, are forma unui glob, întocmai după-cum au trecut sute de ani, până-ce s'a dat dreptate calculațiunii lui Copernic, după care, în contra sistemului Ptolomeic al celor vechi, s'a ajuns la convingerea, că pământul se mișcă în jurul soarelui. Planetul nostru are o estensiune de 5.400 mile, 1.720 în diametru, se învârtă în 24 ore în jurul osiei sale, este încunjurat de trabantul său — de lună în 28 zile 14 ore, și se mișcă însoțit de lună dinpreună cu alți planete în decurs de 365 zile 6 ore în jurul soarelui, de care e depărtat cam de 20 milioane mile și dela care capătă lumină și căldură.

Geologii au avut asupra nașterii pământului celea mai diferite păreri, cu toate acestea au fost susținute ca cele mai bune și mai basonate acelea idei și hypotese, cari nu stau în contradicere cu cuvintele isvorului primitiv și mai demn de crezut, ale așa numitei cărți Genesis (Cartea facerii).

Astfel Thomas Burnet espune sistemul următor: la început pământul a fost numai o materie fluidă, amestecată cu tot felul de substanțe, pre cari le posedă și azi, cari însă pre atunci nu aveau oarecare formă, ci erau un chaos. Partile solide se cufundară către punctul central și formară un simbur, pre lângă care se adunară apele, ér în jurul acestora o materie mai ușoră „atmosfera“. Din această substanță de aer încă necurățită a urmat o aședare în formă de pături, și acesta a format

pământul celu dintăiū, pre carele l'au locuitū ōmenī și animalele înainte de diluviu. Acestū pământū umedū și fōrte fructiferū nu a fostū altceva decâtū o cōjă, care uscându-se de căldura sōrelui cam după 15 seculi se sparse și se resturnă în abisulū apelorū, cari se aflau sub dēnsa. Acesta a fostū diluviulū celū mare. Cōja primitivă crepată și cufundată nu a fostū pretutindenea cuprinsă de apă, și ceea ce a rămasū deasupra apei suntū continentele și insulele nōstre; până-când mările suntū încă totū părți ale abisului străvechiū.

Cine nu va ținē acestū sistemū de unū simplu jocū alū fantasiei? Cu tōte acestea a aflatū multī aderenti în secolulū alū 17-lea și alū 18-lea și dacă cineva voia sē-i aducă la tăcere prin observarea, că continentele și insulele au fostū odată inundate de mare, pentru că s'au aflatū atātū de multe scoice și animale marine lângă resturile de animale terestre: atunci ei răspundeau, cumcă tōte conchiliile, scheletele și ōsele fossile nu dovedescū nimicū, ci că arū fi adevērate petri și arū fi luatū acēsta formă — după părerea lorū — în urma influinței stelelorū. Așa era starea geologiei înainte de 100 sēu 200 de ani. —

Teoria învățatului englesū, Iohn Woodward, se rađimă érăși mai multū pe datele lui Moisé. Dumneđeu fiindū măniosū pre genulū omenescū, celū pēcătōsū, după-cum scrie dēnsulū, se hotări a-lū pedepsi după mēsură greșelelorū sale. Astfeliū scōse dēnsulū deodată puterea de cohesiune din natură, în urma căreia tōte moleculele corpurilor suntū împreunate și așa s'a întēplatū, că prin rumperea acestei legături tōte corpurile de pre pământū s'au nimicitū, s'au desfăcutū și au deschisū pretutindenea căi apei ca sē pētrundă. Astfeliū s'a născutū din părțile de pământū pulverisate și din apă unū feliū de amestecătură mōle, din care resultară formele nōue ale suprafeței pământului, cari în modū naturalū potū sē conțină multe obiecte, cari la începutū au aparținutū mării. Cam în acestū timpū și încă cu mai mare consonanță cu datele biblice a scrisū și învățatū William Whiston (1690.) După părerea acestuia, pământulū nostru la începutū a fostū unū cometū constātatorū din o amestecătură de nenumērate materii și încunjuratū cu vaporī deși ca de o nōpte perpetuă, formândū unū abisū nemărginitū după vorbele scripturei: „întunecimea domnea preste adēncime“. La porunca lui Dumneđeu se separară părțile mai dure și mai grele ale atmosferei și în urma gra-

vitațiunei au cădutū pre pământū, ér rađele sōrelui au pututū pătrunde liberū prin aerū și astfeliū se făcū voia lui: „sē făcū lumină“.

Diluviulū ilū esplică prin ivirea unui cometū mare, care cu cōda sa a atinsū pământulū și în decursū de 40 ȓile l'a învățitū cu vaporulū seu grosū și plinū de apă, și prin desfacerea gazurilorū s'a produsū o plōie, care în 2 ȓile vārsă atāta apă, câtă conține tōtă marea în sine. După dēnsulū vaporii suntū așadară cođit cometului, „ferestrele ceriului“, despre care vorbește Moise în cartea a 2-a a facerei. Totū odată atribue elū cometului puterea de a atrage și a dá cursū liberū apei din internulū pământului, după vorbele scripturei: „tōte isvōrele abisului mării s'au deschisū“.

Mai invederată și mai bună, de și nu fără erōre, este părerea marelui Leibnitz. Toți planeti și trabanți, ȓice elū, au fostū în începutū sori și ca atari au avutū lumină proprie, însă prin ardere lungă s'au consumatū și în fine din lipsa de materie de arsū s'au stinsū și au devenitū corpurī ceresci întunecōse. Așa a trebuitū sē se întēple și cu pământulū, rămânēndū pe suprafața lui o șgură vitrōsă, sārōsă și ape mestecate cu sticlă. Apa este o substanță arsă de totū, care a cădutū pe pământulū rēcitū în formă de vaporī într'o masă nemărginită formândū tōte mările, lacurile și riurile, cari și astăđi încă mai esistă. Sistemele lui Buffon și De Luc suntū de totū de altă natură și pline de istețime, însă preste totū edificii deșerte, cari în curēndū s'au prefăcutū în ruine.

O mulțime de geologi îmbrășișeză părerea, lui La Place. După teoria lui sōrele, care se învăte în jurulū osiei sale, a avutū la începutū o atmosferă, care s'a estinsū preste cerculū tuturorū planetiilor de acuma, așa dară până preste Uranū. Atmosfera sōrelui sēu așa numita zonă de vaporī, care era umplută cu substanțe nenumērate materialī sēu cu materii picuraciōse, fluide arȓetōre, s'a rēcitū. În urmarea acestui fenomenū aceste materii s'au formatū în mase rotunde și s'au învățitū ca planeti în jurulū sōrelui ca centru. În același modū s'au pututū formă în jurulū planetiilorū érăși inele și trabanți, sēu planeti secundari. Cei mai depărtați planeti suntū după acēsta teorie cei mai vechi și mai ușori în privința pondului specificū, ér cei mai aprōpe suntū cei mai noi și mai grei, precum Mercur, Venus, Pământulū, Marte.

Trecemū apoi la întrebarea despre formarea munțilorū străvechi. În decursulū rēcirei

cója pământului s'a ruptu și s'au formatu crepături și găuri mari și afunde, cari însă nu au rămasu góle, ci fluidulú focosú din centru eșindú prin acelea ferbându în masse fórte mari, parte s'au vërsatú pe suprăfața pământului, parte s'au ridicatú în șiruri de munți și dealuri, cari rëcindu-se s'au întăritú ca și cója pământului de atmosfera mai rece. Așa s'au născutú apoi munții și constau mai multú din masse de granitú. —

Marea străvechiá s'a formatú în modulú următorú: Cója pământului recindu-se cu încetulú vaporii produși prin acestú fenomenú s'au condensatú și au cădutú în picuri clocotindú pre suprafața pământului, unde însă nu au pututú rămáne până-când procesulú de evaporare n'a fostú slăbitú prin rëcirea totú mai mare a cójei pământului.

Astfelú dupá o periodá lungá, vaporii prefăcuti în picuri au rămasu pe suprafața pământului și au formatú marea străvechiá, carea a acoperitú totú pământulú cu escepțiunea piscurilorú celorú mai înalte ale munțilorú. Acesta apă a fostú la începutú ferbinte ca ori ce fluidú clocotindú și și acrá, pentru-cá a conținutú deosebite sáruri disolvate. Mai târziu acestú fluidú clocotindú a disolvatú și alte elemente, precum varú, talcú și cu câtú s'a rëcitú mai tare fața pământului prin atmosferá, cu atâtú mai mare linisce s'a făcutú, pentru că în decursulú ferberilorú de mai înainte a elementelorú s'au întemplatú orcane așa de teribili, încátú nici fantasia cea mai vioiá nu-și póte face închipuire de ele. — Puterea atractivá a lunei încă a avutú mare influință asupra acestei mări străvechi. Sórele înse cu rađele sale, din cauza desimei arborilorú numai dupá ce rëcirea a progresatú în decursú de mi de ani și astfelú a scăđutú fórte tare desimea aborului, a pututú străbate până la pá-

mëntú, dupá cum dice Oken. Cele dintái animale dupá acésta teoriá suntú Zoofitele și deosebite animale cu scoicá, apoi pescii. Dintre plante s'au desvoltatú mai întâiu cele acuetece. Plantele terestre însă s'au desvoltatú numai dupá ce pământulú s'a ridicatú de sub oceanú. Căldura cea mare, ce venea de-asupra, a promovatú prosperarea plantelorú. Cu rëcirea progresátore s'a făcutú pe pământú totú mai multá luminá, acidulú carbonicú s'a desvoltatú din ape totú mai abundantú, ér plantele totú mai gigantice. Ba și animalele s'au înmulțitú. Într'aceea înse vulcanismulú și-a continuatú activitatea în și din centrulú pământului, prin ce s'a ridicatú totú mai multú pământú, totú mai multe déluri, ér insulele prin înmulțire și prin alipiri au devenitú continente. De óre-ce acestea străformári s'au repețitú periodice, așa se esplicá pre basa acestora în Geologiá deosebite fenomene; așa d. e. că se aflá preste olaltá 2 séu 3 pături de cărbuni de petró, ca resturi ale pădurilorú antice nimicite. Astfelú s'a desgrupatú în anulú 1843 în luna lui Novembre în Wolferhampton în Anglia o pădure fosilá, în care — spre marea mirare a tuturorú — s'au aflatú 73 de trunchi în pozițiune verticalá, cum au fostú adecá inundați în timpulú străvechiú.

Cu rëcirea cójei și a atmosferei prelângá acidú carbonicú s'a desvoltatú și hydrogenulú. Aerulú a devenitú mai curatú, vegetațiunea mai grasá, remnulú animalú mai avutú și mai diferitú în specii, așa aflámú amphibii de o mărime giganticá și de forma cea mai curiósá, ba se mai aratá și paseri, apoi urme de animale cu pungá pentru pui, bachier și mamifere marine. Clima întregului pământú era pre atunci cu multú mai ferbinte ca acum. (Va urmá.)

Întrebare.

*Și dacă scii, că-i înzădar
Unú visú frumosú și dulce,
De ce în dorí î-ți pare rău,
Când veđi, că elú se duce?*

*De ce iubescú unú idealú
De care nu ai parte?
De ce-lú dorescú cu-atáta focú,
Când elú este departe?*

*Și de nu vrei visulú plăcutú,
Ce sbóră și te-'nșalá,
De ce-ți răpescú sufletulú
Unú farmecú de-o clipelá?*

Elena.

Unu copilü de conte.

Romanü de Antonü Langer

tradusü din limba germänä de Dänilä Sänjoanü.

(Urmare).

CAPITLULÜ III.

Josü cu larva.

Dupä legile vechi și eterne ale cursului örelorü eräși sosi séra ðilei urmätöre și Procopü eräși se gäti de drumü, imbräcatü elegantü ca ieri și cu cugete negre de rësbunare în inimä. Së întëmplä förte adeseori, cä amoresiü atribue suferințelorü lorü de amorü o însemnätate tragicä, pre când în ochiü altorü ömeni aparü acelea förte comice, ba chiar și respectivilorü le aparü acelea dupä espirarea cätörva ani mai multü ridiculöse, decätü dureröse.

Procopü se duse în strada coloritorilorü cu platuri negre de o rësbunare dramaticä înfiorätöre. Elü voia a nimici pre infidela și nerușinata, ca ea în simțulu ei de rușine së se ascundä în pämentü dinaintea lui și apoi numai decätü și pe neacceptate së cadä blästëmulü preste capulu ei încärcatü de pëcate.

Elü uitase numai de unica împrejurare, cä vëtavulu de casä va fi comunicatü desü de diminëtä camereiei Hanne scena nocturnä dela pörtä, care era îndatoratä a raportä stäpânei sale tötä întëmplarea.

D-șöra Laura Persini era deci pregätitä pentru furtuna, ce se rëdica amenințätöre din strada Augarten cätträ strada coloritorilorü.

Ea primi pre Victorü alü seu cu amicabilitatea îndatinatä, iar sërmanulu tinëru cu tötä pofta de rësbunare se stäpänü și elü și strinsë pe infidela la inimä cu o atare gingäșiä ca și când nu s'ar fi întëmplatü nimica.

Și eräși ședurä la olaltä pe otomanä, și eräși se repeși ca ieri joculü amorului, carele de miș de anü a rëmasü neschimbata, de pe timpulü, când muierea lui Potiphar și-a întinsü brațele sale cupide dupä frumosulü sclavü hebraicü, carele fugi lăsändu-și vestmëntulü. — Procopü nu fugi ca odiniörä Iosifü, cäci elü purta în locü de mantilä o panțerä, curajulü furiei pentru amorulü seu tradatü.

Chiar în momentulü, când Circe încatenase prada în modulü celü mai dulce, în momentulü, când se credea sigurä de învingere, säri Procopü deodatä de pe divanü și ðise:

- Ah, iubitä Laurä — noi uitämü ceva!
- Ce?
- Indatä suntü trei pätrare la ðece.
- Și-apoi?
- Și apoi trebuie së me ducü.

— Së te duc? — pentru ce?
— Trebuie së facü locü celuiialaltü.
— Cäruü celuiialaltü?
— Apoi, domnului din ecuipagiü, — contelui — cum së chiamä numai?

— Așa! — rëspunse d-șöra Persini cu o linisce, care a fostü pregätitä de minune din partea delarvatei și care mai scöse din minte pre calfä, — de acela vorbesei? Apoi poți ședë liniscitü, domnulü conte d'Aubusson-Ardaigne nu vine astäđri!

Acësta a fostü prea multü, acëstä nerușinare liniscitä rësturnä în ruine întregü edificiulü de rësbunare dramaticä alui Procopü; elü se mulțämü a privi pe Laura de totü uimitü.

— Pentru ce më privesei așa? — întrebä ea dupä o pausä, — ca și când ai vedë unü capü alü Medusei. Capulü meu dör nu e așa de uritü, ca acela alü Medusei?

— Te admirü d-șöra mea, — ðise Procopü reținëndu-se.

— Aceea e datoria d-tale, ca amoresü galantü.

— Eu nu admirü frumșeța d-tale, durere, și aceea e demnä de admiratü, — eu admirü dibäcia șerpelui, carele prada sa —

— Pentru Dumneđeu, nu umbla cu atari frase învechite, cari le vei fi cetitü în vr'o carte, pöte cä în „Boa constrictor“ alui Spindler, care și-am împrumutat-o nu de multü. — Spune-mi mai bine, ce admirü la mine?

— Admirü liniscea d-tale, — rëspunse Procopü eșindu-și totü mai multü din fire — nerușinarea, cu carea cutezi a päși fațä de mine, dupä-ce totuși trebuie cä ai înțelesü din cuvintele mele, cä eu seiu totulü, — înțelegi-më? — Secretulü d-tale este în mänile mele — madamä!

Cuvëntulü dramaticü „madame“ l'a fostü scosü din lecțiunile amicului seu Desbareau și era ambițiosü cu aplicarea lui.

Cu töte acestea madame ilü privi cu cea mai mare flegnä, se aședä comodü pe divanü și ðise cu bländețä:

— Asta-i bunä! Elü më numesce nerușinatä, pre mine! Și totuși eu sum discrețiunea și modestia în persönä în asemänare cu d-ta iubitulü meu Victorü. D-ta îți permiti a atäcä secretele mele cu mänü grosolane, pre când eu am respectatü în totü timpulü secretele d-tale cu cea mai mare bägare de sëmä.

— Secretele mele?

— Da, da!

— Care ar fi acelea?

— Spune-mi iubitul și tinărul meu amic pictor, ai învățat d-ta pictura la mäsariul Ioanü Novotny în strada Angarten?

Procopü deveni roșu ca sângele. Acësta rușinare răsturnă în acëstu momentü ultima columnă, carea mai susținea edificiulü apröpe ruinatü alü planului seu de răsbunare.

— Acësta am făcut-o — bolborosi elu; pentru-că . .

— Pentru-că te-ai rușinatü, — îlü întrerupse Laura Persini — a mărturisü, că ești unü calfă de mäsari și totü din acelașü motivü și-ai denegatü numele, iubitul meu Victorü, — cum te voiü numi în continuu, căci trebuie să mărturisescü adevărulü prelängă scusa d-tale, că numele Procopü Hlaby î-mi pare prea ridiculü.

Acësta a fostü ultima lovitură. Elü voia a nimieci moralmente pe acëstä femeie și lovitura cădü asupra lui. Nu este nici unü simțemëntü mai umilitorü pentru unü amoresatü și chiar pentru unü răsbunătorü alü amorului, decâtü a deveni ridiculü înaintea amoresei și încă din partea ei.

Procopü simția acësta în mäsura cea mai completă. Numai scia ce se dicită și bälbăi:

— D-șöra mea — eu — eu —

— D-ta, ca bărbatü nu ai avutü curajulü a-mi mărturisü, că ești unü calfă de o mäiestrie onorifică, că porți numele boemü și ridiculü de Procopü Hlaby. Te-ai feritü a-mi mărturisü acësta, pentru-că te-ai temutü, că prin aceea vei perde ceva înaintea ochilorü mei, și totuși d-ta te mănii pe mine, că eu o muiere debilă nu am avutü curajulü, a-ți da o mărturisire, despre celea, ce sciam, că înaintea părerilorü, prejudițelorü și în ochii d-tale trebuia să me dejosescă förte multü.

Procopü nu putü răspunde nimicü la acestea.

— Da, iubite Victorü, continuă ea ridicându-se și îndreptându-și asupra lui ochiulü seu pătrunđerorü, precum privește în ochi mediculü pe unü morbosü, care trebuie să se supună la operațiunea grea chirurgicală, — da iubitul meu Victorü, trebuie se scii totulü, fiind-că a sositü acum öra descoperirilorü, când ne strigämü împrumutatü „Josü cu larva“

— Ce mai potü aflä? — sciu destulü.

— Ascultä-me; — da, — eu am fostü amoresa seu dacä vrei mai bine maitressa contelui d'Aubusson-Ardaigne.

— Sciu, — răspunde Procopü cu unü suspinü din carele suna mai multü compătımire, decâtü poftă de răsbunare, — și chiar pentru aceea mă ducü. — Rămăi sănëtösä!

— Stăi, Victorü! — strigä ea cu o privire, că-

reia nici unü bărbatü nu se putea opune, — nu te duce înainte de a mă fi auzitü, — nu te duce, căci eu te iubescü, te iubescü într'adeverü!

Unde este bărbatulü, carele să nu se oprëscä, când o muiere frumösä îi vorbesce atari cuvinte, în unü atare tonü și cu o atare privire?

Și Procopü se opri.

— Șeđi — duse ea — nu lângä mine, căci tu nu mă mai iubesci, șeđi colo pe scaunü vis-ä-vis de mine și privește-më în față.

Scia bine astuta, câtä putere are asupra lui, dacä i-se uitä în față, dacä ochiulü ei ficsëzä pe alü lui.

Procopü șeđi.

— Victorü! — începü ea — eu sciu, că tu ești unü omü bunü și pentru aceea mă vei ascultä. Furulü, hoțulü și asasinulü să ascultä de cătră jude mai înainte de a fi dejudecatü, tu nu-mi vei interdice mie, carea totuși nu sum criminalistă, ceea-ce ai concede hoțului și asasinului, cu atätü mai tare, că eu te facü pre tine însuși judecätorulü meu.

— Vorbesce d-șöra mea — răspunde Procopü, carele se simțea de minune pëtrunsü de tonulü seriosü și durerosü alü frumösei muieri.

— Așadarä ascultä istoria mea. Eu sum fiica unui dintre acei mulți magistrii de dansü, cari trăiescü seu mai bine, nu trăiescü în suburbiele Vienei. Eu eram încă o copilă și astfelü după dorința tatälui meu trebui se facü pe dansatörea la prelecțiunile, ce le dedea bărbățilorü tineri. Më încäreau cu lingușiri și cu bonböne și-mi dăceau, că sum frumösä de atâtea ori, încätü eu nu me mai îndoiam de aceea.

— Crescändü mare eram obiectulü adorațiunei generale din partea bărbățilorü tineri, cari cercetau scöla nösträ de dansü, și tatälü meu, unü italianü speculantü, era destulü de cu minte a deläturä fie-care adorare singuratecă, ca să rămänü obiectulü adorärei generale, pasërea amăgitöre a localului, lingușindu-se fie-care de a căștigä odatä favorulü meu, chiar pentru-că nu preferëam pre nici unulü. Astfelü am rămasü în mijloculü atmosferei înädușitöre a unei scöle vieneze de dansü, până-ce nefericitulü anü, 1848, duse pre frații mei în mânilé justiției, ér o aprindere repede de plämâni pre sërmanulü meu tatä în spitalü, unde în curëndü își dete ultima răspirare.

Laura tăcü și se șterse cu mâna la ochi. — Procopü o asculta cu atențiune și apröpe emoționatü.

— Acum eram singurä în lume — continuä Laura după o pausä. — Puținü floreni, cari mai întrecurä după morbulü și înmormëntarea pärintelui meu, dispărurä în puține săptămânü. — M'am luptatü cu lipsa, am suferitü föme, — da, iubite Victorü, am suferitü föme și fömea, amiculü meu, causëzä marü dureri.

— Sciu, — răspunde Procopü cutrieratü, căci

își aduse aminte de timpul, când călătorise la Viena pe jos și cu legătura în spate.

— Și acum se află omenii în Viena, cari în atari ființe misere tună cu grelele cuvinte: Nu flămânziți, mergeți la servitu și ve purtați bine! E tare frumosu disu, numai câtu acești domni iscusii uită, că stăpânii mai preferescu a luă în servitu fete de țeranu corpulente și robuste, decâtu pre debili copii vienesi. Mai departe eu am învețatū franțusese, italienece, clavirulū și dansulū, însă nu aceea de ce are lipsă o servitoare de culină. Și fiindū dedată numai cu omage de amoru mă și spăriam de tractarea cea crudă, care, durere, se pôte afla fôrte desu la servitoarele din Viena. — Incercai a întreveni ca guvernantă, însă omenii parte aveau frică, că ficia unui magistru de dansu nu va putē instrua în înțelesulū moralităței, care se pretinde la educarea copiilorū, parte îmi diceau mamele în față, că eu aș fi prea frumosă în casa lorū și că arū fi îngrijite pentru bărbații și fii lorū mai bătrânii. Mai pe scurtū eu fetiță frumosă, jună și cultă, steteam singurā în Viena cea mare, avută și bine-făcătoare, fără ajutorū, fără pâne și aș fi trebuitū sē morū de fōme, sēu sē pășescū pe o cale, pre care durere mergū atātu de multe. Crede-mē că orfana unui amplotiatū micū, a unui cetățēnū sērmanū are în unū atare casū mai rea sôrte, decâtu o fētă de boemū, care vine la Viena desculță, și e învățată a purtā în spatole ei late lemne și apă.

Procopū privia pre frmōsa Laura mișcatū; acestū punctū de vedere, de a mărturisi lucrulū în față, îi era nou.

— În acēstă pusețiune, — enarā d-șōra Persini mai departe, — se apropiā contele d'Aubusson-Ardaigne cu galanteria unui francesū și amicitabitatea unui bărbatū mai bătrânū. Acela își perduse de curēnd soția, de care îi rămase o unică fică, carea de presentū pôte va fi de 16 anī. De dragulū acestei copile contele nu se căsătorii ci mē alēsă pre mine de amicā a sa. Contele se căsătorise târđiu, fiind-cā mai înainte ca vicomte de Bretailles nu era destulū de avutū, de a duce o casă. În fine murindū vērulū vicomtelui, contele Henry d'Aubusson-Ardaigne, prin o întēmplare misteriosă, vicomtele ajunse la titula de conte și în posesiunea unei rente, ce i-o dete unchiulū seu, tatălū lui Henry, ér mai târđiu după môrtea bătrânului conte, întēmplată înainte cu doi anī, și crede universalū a întregei averi a aceluia.

Procopū Hlaby asculta cu atențiune, fără sē scie ceva, că aici era vorba despre ruda sa cea mai de aprōpe.

— Contele era dedatū — continuā Laura, — a petrece serile în conversării confidențiale cu soția sa, acum le-a petrecutū la mine, și fără a-lū iubi simții totuși o anumită alipire de elū, o amicitia adevērată, care a

căștigat'o elū prin o purtare escelintă și dēmnă de reșpectū, ce o arētā pentru mine la tōtă ocașiunea. Adese-orī îmi dicea: iubita mea copilă, sciu, că tu nu mē poți iubi, cum ai iubi pe unū tinērū, însă concede-mi sē te ținu de uritū numai până atuncī, când îți vei aflā bărbatulū, carele se fericēscā amorulū tēu adevēratū. Atuncī nici eu nu voiū stā în calea norocului tēu, ci te voiū ajutā, ca sē-ți aduci încontinuu aminte cu mulțămire de bărbatulū, în a cărui pērū surū ai mai împletitū câteva rose din timpulū espiratū alū juneței. Așa dicea elū adese-orī și-lū luai la vorbă că în fine mi-am aflatū în tine bărbatulū, pre carele l'am iubitū într'adevērū pentru prima-datā în viēța mea, bărbatulū, de care atērnā inima mea cu tōtă căldura.

— Cum? — șise Procopū surprinsū — ai comunicatū contelui referințele nōstre.

— Da, asērā — rēspunse Laura, privindu-lū éră agerū în ochi, — Am trebuitū sē facū acēsta cu atātā mai vērtoșū, că contele m'a lāsātū și se va strămutā cu ficia sa la Parisū. Prospectele, cari îlū reținurā în Austria pre când trăia unchiulū seu, s'au realizatū cu môrtea acestuia, și contele se dechiarā pentru Louis Napoleon pre față, alū cărui aderentū era elū de multū în inimă. Contele se bucurā, că mē lasā în mâni bune cu atātū mai tare, că i-am spusū totū amorulū și bunătatea caracterului d-tale.

— Fôrte măgulitorū pentru mine.

— Bancheriulū seu mi-a inmanuatū astăđi înainte de amēđi documentele, conformū cărorā suntū posesora unei averi de 20,000 fl., precum și a unei case nōuē cu două etage în suburbiulū Wieden, fără a calculā aici ceea-ce posedū în acēstā locuință ca proprietatea mea. Și acum iubite Victorū, ascultă-me, dacă voesci d-ta sē te faci măiestru și pe mine sē me iei de soția, atuncī poți întrebuintā casa mea, sēu mai bine șisu casa nōstrā din Wieden pentru purtarea meseriei.

Procopū era de totū amēțitū de acestū proiectū. Lectoriī nōstri sē nu se mânîe pre elū, dacă vomū dice, că într'unū momentū era aplicatū a primii ofertulū.

— Cum? esclamā elū — d-ta, d-ta, ai voi sē fi soția mea, — a unui mēsarū?

— Și pentru-ce nu, — rēspunse Laura cu viclenie, — când capētū eu de bărbatū unū mēsarū atātū de frumosū, atuncī îmi va plăcē și mirosulū de cleiu. Prelângā aceea și așa viēța mea presentā nu e de invidiatū și prin urmare nici unū sacrificiū nu e prea mare de a mē reintōrce din acēstā stare peđișā érășii în lumea cetățēnescă, onestă și a fi o muere cinstită. Dealță parte sciu și acea, că în persōna d-tale cășcigū pentru copilulū, ce-lū portū sub pieptū, unū părinte încātū contele nu-i pôte dori mai bunū.

Laura șise acesteā cuvinte cu o linisce aparentă, îndreptându-și privirea spre elū. În internulū ei însă

tremura, căci scia, că acesta era punctul cel mai periculos din planul, ce-l urmărea ea cu o consecință de feră.

Procopu sări de pe scaunul ea și înțepată de o viperă.

— Cum? strigă el — d-ta cutezi a-mi dice mie aceea?

— D'apoi cum? — întrebă ea numai să fie cu vorbă —

— D-ta îmi spui că vei fi mamă, și prețind, ca eu să me numesc tatăl copilului, al cărui tată e contele?

— De sigură.

— D'omne Dumneșeu! meu, ține-mi mintea, această linisee mă duce la nebunie!

Laura însă nu era așa linisită în internul ei precum credea el. Ea iubiă într'adevăr pe frumosul june și scia, că trebuie să-i oferească totul numai să nu-lă părădă.

— Victoru, nu fi copilul, — dise ea, — lumea nu va afla nimic despre aceea, și contele mi-a asigurat o sumă de 2000 fl. pe an pentru creștere, așa încât copiii noștri proprii, dacă va fi se avem, nu vor fi conturbați în părțile lor de copilul străin.

— Însă domnișoră, — esclamă Procopu cu o întăritare profundă — d-ta vorbești numai de bani! E vorba d'ora aici de bani, simțemintele mele le consideri întru nemica?

— Simțemintele d-tale? o da. Apoi spune-mi prin ce ți-am atăcat așa tare simțemintul?

— Așa! — răspuse Procopu, — încă mai poți întreba, că prin ce ar fi atât de atăcate simțemintele mele? Ore nu e destulă aceea, dacă un bărbat iubește din inimă și cu totu focul unui amoru primu pre o ființă muerescă, pre care o crede curată și inocentă, și apoi deodată trebuie să afle, că acestu idealu a fostu deja de multu amoresa altuia? Nu e destulă această? Mai trebuie încă prelângă lovitura de mörte, care i-a înlocuitu amorul, să i-se mai atribue disgustul de a pretinde dela el să ofere masca pentru rușinea amoresilor, și a-și imprumută numele seu onorificu unui copilul, carele n'are nici unu nume? Ce felu de omu mă ții d-ta, d-șoră? Cređi d'ora, că eu aș fi unul dintre acei speculanți murdari, cari se lasă să-i arete cu degetul, dacă capătă câțiva florenți și totu se târescu cu inima linisită? Eu mă recunosc de altul, de unu cetățenu în înțelesu strănsu, și nu-mi vine în minte a luă în căsătorie pe maitresa d-lui conte cu copilul ei.

Laura Persini deveni forțe palidă; ea recunoscă din ultimele cuvinte energice ale tinărului, că și-a perdută jocul de jumătate. Mai încercă și ultima apucătură asupra inimei lui, care o ajuta încă prin lacrimile abundante, ce curgeau preste fața ei palidă în formă de

mărgele. Ea scia, câtu de slabu este și celu mai tare bărbat vis-à-vis de o muiere plângendă.

— Victoru, ești tare la inimă, forțe tare, — dise ea, — eu ți-am asigurat numai amicabilitate și d-ta mă umilești, mă calci în tină! Pentru ce? pentru-că înainte de a te cunoșce am fostu amoresa altui bărbat, pentru-că aceste relațiuni voru avé unüresultatü visibilü, pentru-că — pöte am comisü acea eröre, care a comis'o muma d-tale, — fiind-că d-ta, după cum sciu, nu ești în staré a-ți numi pre tatälü d-tale și fiind-că insultü pre mama d-tale și în mormentu, dacă caracterizezi eröreä ei, care mi-s'a întemplatü și mie, ca o erimă revoltätöre??

— O mama mea! o D-șeu! meu! — esclamă Procopu, carele considerase pre muma-sa mörta până acum ca celu mai înaltü idealu de puritate și vörtute și nici odată nu i-a venitü în minte, a-și concepe nascerea sa din acestu punctu de vedere, care i'l'au predatu cuvintele Laurei.

Frumösa Persini observă deprinarea lui și folosindu-se de aceea continuă:

— În numele mamei d-tale mörte te provocu a nu-ți sacrifică amorul unui prejuditu copilärescu, a nu-ți calcă în piciorö norocul! D-ta ești sërmanu — nu dicu această ca imputare, — și ore nu te-ai hotări a întinde mäna unei veduve de mäestru, chiar când ea ar avé vr'o 5—6 copii, dacă aceea ar fi tinära și frumösă și în-starea de a formă basa unei case propriie? Vorbesci de opiniunile cetățenesci? — Le cunoscü eu, le-am învățatü în seöla nöstră de dansu, care a fostu cercetată de multe fetițe de cetățenu. În ce constă această soliditate strănsu cetățenescă? D'ora în aceea, că ele privescu pe o căduță ca mine cu disprețu, precând ele înseși, aceste fetițe crescute strinsu cetățenesce, au câte 5—6 relațiuni de aceste după olaltă cu totu felulu de ömeni și adese-ori însoțite de rezultate, ca la mine? Și în fine după-ce aceste fetițe de cetățenu educate strinsu cetățenesce au alergatü prin 5—6 mäni se märită după öre-care meseriașu decäduță, ca să nu primescă titula de fete bätäne și päșescü la altarü cu cununa de myrtü în përu și în acestu modü dau la lumina ölei o mai mare nerușinare decätü metresa însärcinată, carea s'ar cunună numai în vëlu. Cugetă la această Victore, și-ți mai dicu odată, nu calcă norocul d-tale și fericirea mea cu picioröle, căci eu te iubescü, te iubescü mai multü decätü viçta mea.

Se născu o pausă, în care s'ar fi pututü auzi inimile palpitände ale ambilorü indiviđi, cari steteau față'n față în o situațiune așa penibilă!

Laura era obosită, respira greu și se lăsă să cadă pe divanü, — Procopu își șterse fruntea de sudori și dise eu mare linisee:

— Ai dreptü d-șoră și eu î-mi recunoscü greșala,

eu am fostu duru, ba chiar crudu față de d-ta, și pentru aceea te rog de iertare, mi-ai amintitu de muma mea murtă și despre o greșelă, care pôte că a comis-o. Nu mă demitu la nici o deslușire a acestui obiectu, căci consideru de unu păcatu când copiii vorbescu despre părinții lor, și încă despre cei morți, lucruri rele. Așadară am să-ți răspundu numai pentru persóna mea. Ascultă-me. Eu nu ași luă în căsătorie nici-când o veduvă de măiestru, de ar fi ea chiar așa de tineră și frumósă ca și d-ta, — celu puțină încă acuma, când vedu în amoru alteeva, și nu numai o ocasiune de a intra în condițiuni de plăcere. Ce atinge purtarea numitelor fiice de cetățenu, cari spre fericire nu ocuro așa desu în modulu, cum le-ai descrisu, chiar și decă aru fi avutu înainte de căsătorie 5 séu 6 relațiuni amoróse, totuși s'ar puté scusá, că ele au închiatu acele relațiuni din amoru și amorul escuzá totul. Bărbatul nu are dreptu a muștrá trecutul mueri, — dacá aceea îi mărturisesce conșiențiosu, că înainte de a-lu eunóșce pre elu a iubitú pre altul. De ai fi iubitú pe altu bărbatu cine scie ce făceam, însé după cuvintele d-tale,

te-ai alipitu de altu bărbatu fără a-lu iubi, ca așa să duci o viață splendidă și liberă de griji, d-ta te-ai vëndutu și în această zace pentru inima unui bărbatu cinstitu atăta infamiă, încātu nici odată, — nici odată nu o potú ertá — și pentru aceea d-sóră rămăi sănătósă! D-đeu fie cu d-ta — pe această lume nu ne mai vedemú.

— Victore! — esclamá Laura plină de durere, însé elu nu mai auđia glasul ei, fiind-că părăsise deja casa iute.

De ar fi avutu madame Drach în aceea nópte ocașiune a se apropiá de ușa dormitoriului frumósei Laura Persini, cum s'a apropiatú în nóptea trecutá la ușa dormitoriului lui Procopu, atunei pôte că nu ar fi judecatu așa aspru pre metresa contelui d'Aubusson-Ardaigne, căci ar fi observatú, că este în viață o rēșplatá și că lacrimile amare, ce le vērșase Procopu în nóptea trecutá eran rēsbunate, — căci dacá și-ar fi pusú ea urechia la ușa dormitoriului frumósei Laura Persini, ar fi auđit'o tótá nóptea plāngāndú totú așa de amarú. (Va urmá).

Din viața pictorilor renumiți.

Onorata Rodiana.

Arta frumósă consideratá și numai în sine, basāndu-se pe simțirile mai fragede, mai fine, în urmare nu numai pe principiile frumosului căștigate pe basa scrutării și a studiării, fără și pe acele concepte ale frumosului nāscute de odatá cu noi, nu ne putemú mirá, decă temperamēntulú fragedu femeescu ridicatú la trēpta culturii de multe-ori pēstrece capacitățile bărbaților în viața artistică.

Rarú se întēplă, ca pe o femeia, în artă, să o prepună bărbaților, — dar dacá această se întēplă, atunei geniulu bărbătescu dispere prelāngá strălucirea ei.

Pe timpul lorú mai cu dreptate au pututú fi stimate Maria Osterwyk, Sophonisba Anguisciola, Fontana Lavinia, Sabina Steinbach, decātu ađi Rachel, Ristori!

Arta acestora a dispărutú. — Asemenea și Alboni și Taglioni au fostú numai nisce fenomene comune. — Anguisciola, Fontana, Sabina Steinbach și Elisabeta Sirani trāescu și ađi, și numele lorú i-lu vestescu operile, pre cari le-au creatú spiritele lorú.

Pictura pôte arētá mulți artiști din seculu femeescu. Insuși Van Dyck mărturisesce, că mai multú a invētatú dela Anguisciola. În istoria artelorú dāmú de multe artiste celebre, — Maria Robusti, fiica marelui

Tintoretto, ba aflāmu chiar și atari, cari nu au pārechia și între acestea fără îndoielá loculu primu ilu ocupá Onorata Rodiana.

Natura are multe jocuri, așa d. e. în corpú bărbătescu varsá sufletu femeescu, și atunei đicemú că e lașú; séu întorsu, sufletu bărbătescu în sinu femeiescu și atunei đicemú: femeia fără sēmēnu, curagiósă, feroce ca unu bărbatu.

Și credú că nimenea nu va negá, că pre câtú e de uritú primulú până la unu gradú anumitú, pe atăta e de răpitorú alu doilea.

Onorata Rodiana era nāscutá de bărbatu.

Ca copilá bātea pe frații sei mai mari uitāndú în mānie cu totul de seculu ei, — îi închidea, îi ținea în unu respectú deosebitú față de ea.

Fratele mai mare era unu seriosu blāndu. Voi să se dedice picturii, dar Onorata abia observá intențiunea fratelui seu, începú și ea să studieze și în prima lună l'a și întrecutú. Acesta apoi de rușine aruncá penelulú și merse a-și cercá pre altá cale pānea.

Rodiana luá penelulú aruncatú și continuá mai departe studiarea picturii.

Celalaltú frate alu ei era soldatú. Onorata era acum pe deplinú desvoltatá, când frate seu denumitú

oficeru a venitü acasă pre câteva zile. Rodiana și atunci încă era spaima casei. Toți se temeau, tremurau de ea.

Tinêrulü oficerü își enară faptele de vitejie, câtü de cu glorie s'a luptatü elü contra genuezilorü, ér Rodiana își arëtä chipurile sale. Soldatulü firesce puținü s'a priceputü cätträ ele, — dealteum Italia atunci își începuse era de aurü a artei sale, — elü se întörse cu o față desinteresatä dela opurile surorii sale.

— Nu-ți placü, nä-sü frumoșe? întrebä femeia datä cu măguliri. —

— Suntü frumoșe — răspunse acela — dar acestü tablou ce infătîșezä. Bätälia nu e toemai naturalü depinsä. Nu pricepi Onorata strategiile militare.

Onorata cu pasiune apucä o sabiä, ce era într'unü unghiu alü casei, și-lü provocä la duelü înaintea întregi familii.

— Vinä — dișe aprinsä de pasiune, — së vedemä, öre nu sci Onorata cum se pórtä și sabia.

— Ei, — sabia nu-i penelü. — Pe Pietro l'ai putütü învinge, acela s'a luptatü cu penelulü.

Onorata își scöse sabia din mânunchiu și cu ochi schinteitori stätü înaintea fratelui său.

Märturisesce — strigä ea, — cä më pricepü la manuarea sabiei, sëu lupta se începe.

— Nu te pricepi Onorata!

— Ah lașule te temi de brațulü meu.

Tinêrulü rușinatü își scöse sabia. Onorata câtü din glumä câtü din mânia se aruncä asupra fratelui seu. Acesta, dinaintea lovirurilor dese și neașteptate s'a totü retrasü până ajunsse într'unü unghiu.

— Așä-i cä më pricepü! — strigä femeia triumfätöre. —

Tinêrulü se apärä — însë la o loviturä asprä îi cädü sabia din mână.

— Ha, ha, ha, vitézule — dișe Onorata ridëndü — aci ți-i sabia, și së plecä se o deie fratelui seu.

Acëstä glumä l'a rușinatü förte pe tinêrulü soldatü.

— Nu-mi trebuie Onorata — dișe cu disprețü — dela Pietro ai răpitü penelulü, dela mine ai luatü sabia. Fie amändöue ale tale.

Și fratele ofensatü nu a mai purtatü altulü sabiä. Causa firesce nimenea nu o a sciütü, numai cei din familiä, ér cä în viețä romanticä, aventuriösä a fetei penelulü și sabia vorü avé atätü de însëmnate roluri, aceea nici ei nu o au sciütü.

Intr'adevärü viețä Onoratei a decursü între artä și luptä, — precum vomü vedé mai în josü.

Pe tinêra pasionatä nu o putea suferi nimenea. Sëlbätäcia, capriciele ei nu cunoscau margini, chiar așa precum ea nu suferea opoșițiä; decä nu a voitü ceva së se îndöie, aceea a trebuitü së se rupä.

Onorata abia era de 18 ani, și o cunosea tötä

Italia. Pictura ei era tilcutoriulü fidelü alü naturei sale sëlbätice, — era espresiunea forței și a sëlbätäciei. Decä cine-va ar fi dișu cätträ ea, cä urmëzä direcțiunea unei sëu altei școle, ea îndatä se lăpăda de direcțiunea sa, crea în loculü ei alta, ceea-ce de multe ori era spre dauna artei sale.

Era de 18 ani și bărbatü nu cuteza së se apropie de ea, Onorata nici odatä n'a cunoscutü amorulü.

Pasiunile, sëlbätäcia, iritațiunea continuä au omörütü în ea simțemintele mai fragede, blände — finețä însë nu lipsea în ea — cäci pre câtü de aspru scia purta sabia, pe atätü de finü lucra cu penelulü.

Onorata deveni renumitä. Opurile sale au începutä a fi decopiate de eroi școlei din Florențä, mulți veniau la ea, ca së-și esprime stima și admirațiunea față de ea.

Și când renumele ridicä în brațele sale pe fata sëlbätică, când numele ei era cunoscutü pretutindeni, veni însuși contele Fondolo din Cremona, ca së icie pe Onorata sub protecțiunea sa și së o chieime în palatulü seu.

Onorata cu sufletü însëtätü după gloriä primü oferütü. A mersü la contele Fondolo, și acolo se apucä de depingerea salelorü principale ale palatului.

În palatulü contelui o încunjurärä mulțime de curtesanți și măgulitori. Onorata asculta bucurosä cuvintele frumoșe, dar inima sa nu dete nici unü cuvëntü de simpatia.

Favoritulü regelui, unü tinêrü italianü îi curteana mai desü Onoratei și cu intențiune seriösä, cäci abea o vëduse odatä și elü își perduse limiscea și vioiciunea.

Curtezanții n'au dispărütü, unulü mergea și în loculü lui venia altü doi, numai tinêrulü italianü a abdișu de speranțä de ai puté cuceri inima.

Obiectulü discursului finerilorü, ce conveneau în palatulü contelui, era de comunü Onorata, așa vorbeau despre ea ca despre o statuä, ca despre o cetate neocupaverä.

— Aveți dreptate — dișe tinêrulü italianü curtezanulü Onoratei, — cäci nu sciți modalitatea. Onorata nu este o fință numai de ađi, — ca se o putemü cuceri, ne trebuescü alte mijlöce!

Mi-ar plăcé se sciu acele mijlöce! — dișe unü tinêrü nobilü pășindü spre elü.

— Lucru förte simplu, Onoratei numai aceea îi place în ce zace forțä și pasiune.

— O! aceea o esperiamü — răspunerä cu toți.

— No, așadarä e deschisä calea înaintea vösträ pe Onorata nu o poți cere, — la Onorata trebuie së cutezi!

— A cutezä? ah — dișe unü altü curtezanü — nici nu voiü spune, cum am pățit'ö cu curtezanța mea.

Cu acëstä a dobänditü apoi atäta, cä toți s'au

strânsu pre lângă dânsulu, rugându-lu, ca să le spună ce a pățitu.

— D'apoi numai așa — dîse — că am pânditu odată pe Onorata, când înainte de a se întorce la lucru se preumbla prin grădină, acolo m'am pusă pelângă ea și i-am spus totulu, pôte am și mințitu puțin, dar asta nu se ține de esenția lucrului

— Așai! — spune numai.

— I-am vorbitu neîncetată mai o oră. Ea nu-mai zimbăia, mă tortura. Deodată se întorce și ține dreptu spre sala ce avea să o depingă, ér eu o urmam cu totă cutezanța.

— Rămâni d-le! — imi strigă ea. Eu o prinsei de mână, ea și-o trase iute și păși spre ușa salei. Ce am cerutu ce am doritu eu? nu multu, numai să o vedu lucrându.

— Mai încolo, mai încolo.

Eu numai atâta doriām. Mă repedă la ușă, Onorata se uită la mine cu ochi schinteitori și-și scose pumnalulu.

— Departă-te domnule — dîse cu mâniă — să scii că în laboratorulu Onoratei nu va întră nime-nă viu! . . .

— Eu vă mărturisescă sinceru că m'am retrasu rușinată.

— Atâta e totulu?! — dîse tinêrulu italianu — cugetam, că voesci să spună ceva mai multă.

— Și nu-i destulu atâta? — îl întrebară mai mulți deodată.

— Nu! dîse elu.

— Și tu dora mai multă ai cuteză?

— Mai.

— Ah! interesantă — s'auđimă!

— Fie dară, ascultați. Ați dîsu că în sala Onoratei bărbatū nu va întră viu. Lasă să fiu eu acela care voiu probă!

— Eu nu te sfātuiescū! — rēpunse primulū.

— Atuncī tu încă du cu tine pumnalulu! — dîse unū altulū.

— Acea nu o facū. La Onorata nu mă voiu duce cu arme. Eu voiu întră în închisóra acești leóice fără arme!

— Jocū periculosū.

— Da periculosū, pentru-că toți sunteți lași.

Câți-va dintre tineri își apucară armele.

— Linisceți-ve — eu mergū și decă eu mă voiu reintorce ca învingetorū, atuncī vi e închisă calea a cere satisfacă, dacā am perdutū, atuncī vă voiu cere iertare.

Și cu acestea s'a depărtatū.

(Va urmă).

Câte-va șire cetitórelorū „Minervei“.

Clușiū 3/15 Iunie 1893.

Trimițendu-vē cele mai cordiale salutări, cedându provocărilor din mai multe părți și contându pre bunăvoința domnului redactorū, vinū a vē comunică unū lucru, care de multū îl ascéptă mai multe dintre d-vóstră, cari m'au provocatū în scrisū la darea în publicitate a aceluia.

E vorba despre resolvirea întrebărei: „pentru ce nu scimū noi pregăti cafeaua așa gustosū ca cea din Carlsbad“? La acésta voiu să rēspundū, dar pre scurtū, ca să nu abusezū nice de paciința D-Vóstră, nice de bunăvoința d-lui redactorū.

Reuniunea politehnică din Berlinū fū aceea, care se ocupă prima dată cu întrebarea din cestiune și ea și ajunse la rezultatulū doritū.

A obținé o cafea bună, din cafea rea, văpsită, nu pôte poffi nimenea.

Capulū lucrului e decī a cercă sórta cea mai bună, séu a ne feri de a cumpără cafea văpsită. Nu credū, a fi de lipsă se amintescū modulū cum, ne putemū convinge, dacā cafeaua e văpsită ori nu, deóre-ce credū, că una din noi fie-care o scie deja. Adaugū numai că sórta — specia cafelei, manipularea ei minuțiosă, prăjirea și ferberrea ei acurată încă contribuescă multă la obținerea unei cafe gustosē. Dar tóte acestea nu suntū de ajunsū pentru a-i dá gustulū ce-lū arc vestita cafea de Carlsbad.

Reuniunea politehnică din Berlin în fine ajunge la rezultatulū, că cauza este: „A p a“. Analisându, adecă diferitele ape, cu cari s'a fertū cafeaua, a ajunsū la rezultatulū, că apa (comună) de Carlsbad e cu multū mai avută în varū bicarbonicū decătū tóte celealalte. Lucru naturalū decī că pentru a obținé și noi o catea ca aceea, trebue se adaugemū la apă părțile, cari nu se află în ea. Și cum: așa că la apa ce folosimū la ferberrea cafelei punemū — cam unū vērfulū de cuțitū — sodă bicarbonică. Prin acésta amū ajunsū aceea, că părțile carbonice le-amū înmulțitū, ér puterea de a disolvă materiile cafelei o amū potențatū: séu cu alte cuvinte, obținemū o cafea cu multū mai gustosă.

Iată iubitelorū unū mijlocū simplu, dar de fórte mare importantă pentru noi damele. Vē observū însē că să nu puneți prea multă sodă, căcī atuncī cafea nu va avé gustulū doritū, ci și celū avută și-lū va perde. Mai bine pe încetulū până vetrafi a mēsurā corēspundētóre cantitățitū ce ferbeți.

ÉR acum mulțămindū d-lui redactorū pentru bunăvoință, cređendū a vē fi făcutū destulū cererei din epistole, închidū aceste șire cu unū cordialū adio!

Rosalia N. Popū,
profesóră diplomată.

Literatură populară.

Chiuituri dela Sibiu.

Culese de *Paraschiva T. Sintionă.*

*Foie verde rosmarină
 Tote trecu și era vinu,
 Numai badea și-altu meu bine
 Dusu-s'o și nu mai vine.
 Ce nu vii tu dragă badiță
 Pela noi pela portiță
 Să'nfloresci a mea guriță?
 Că decând tu m'ai lăsată,
 Inimiōra mi-a secată,
 Buzele mi s'o uscată.*

*Mei badiță căne blândă
 Nu mă totă face să plângă,
 Că m'oiă pune și-oiă totă plânge
 Și tu bine nu-i ajunge.*

*Dragi ne-amă avută cu mândra
 Și nu ne-amă putută ludă.
 Dragi ne-amă avută, ne-amă iubittă,
 Cu amară ne-amă despărțittă.*

*Frunză verde floricea
 Mi-o trimisă mândruța mea:
 Pe doi pui de porumbei,
 Să me ducă era la ei;
 Io i-am trimisă înderētū
 Pe trei fire de secară
 Că m'oiă duce mâne sēră.*

*Foie verde de bujorū
 Mei badiță badișorū,
 Asēră-am trecutū pe cōstă
 Pe din susū de casa vōstră.
 Măta'n casă se sfădea
 Și de mine rēu vorbea.
 Spune-i bade mâne-ta
 Să-și mai înțerce gura,
 De ne-omū fi dragi ne-omū ludă.
 Făr' atunci noi ne-omū lāsă
 Măta când a sāmând:
 Stratū de macū în vērful de acū,
 De-a vedē, că macu cresce,
 De lāsātū tragă nedejde;
 De-a vedē, cămacu sēcū
 Facă bine și mai tacă.*

Aforisme alese despre femei, amorū și căsătoră.

Estrase din diverse colecțiuni de *Jeronimū Baritiū.*

Pentru inima omului nu e nimicū mai mișcătorū și înălțătorū, decâtū privescētea unui sufletū femininū frumosū și a unei ființe frumoșe, care se luptă cu suferințele ei, mai puținū ca să le combată, decâtū ca să le ascundă și care cu o jumătate de lacrimă și cu unū suspinū suprimatū voiesce să misce inima străinā numai în modū dulce și nu amarū.

I. Paulū.

*

Femeile suntū neînvingibile, dacă suntū cu minte, încātū nu le poți contrațice; pline de iubire, încātū cu plăcere te devotezi lorū; pline de sentimentū, încātū te feresci a le cauza durere, și presimțitōre, încātū te îngrozesci.

Goethe.

*

Ceea-ce se numesce acum natura femeilorū e unū productū cu totul artificialū, pe de o parte rezultatū unei suprimări forțate, ér pe de altă parte a unei impulsioni nefiresci.

I. St. Mill.

*

A ridică pe seculū celū slabū în stima proprie și în stima secului celui tare, însemnēză a face primul pasu dela barbarie la civilizațiune.

Canning.

*

M'am cugetatū adese că ómenii nu și-au datū destulă silință a află ocupațiunii și distracțiunii potrivite pentru femei. Petreckerile, ce li-se oferū, parū a ținti într'acolo, că ele suntū femei ér nu și ființe raționabile.

Addison.

*

Femeile savante au fostū ridiculizate și nu voiau să sufere nici pre cele instruite, probabilū pentru-că considerau a fi unū ce nepoliticosū de a rușinā pe atāți bărbați ignoranți.

Goethe.

*

O femeică prōstă e cu multū mai rea ca unū bărbatū prostū, — pentru-că ea vorbește mai multū.

Daniel Dare.

*

O femeică nu refusă nimicū amantului alū doilea, ceea-ce n'ar fi oferitū deja celui dintăiu.

F. S. Huemer.

*

Nu fie-care femeică gustă din pomulū opritū, dar fie-care e curiosă se cunōscă gustulū fructului opritū.

Dr. Harlequin.

Diverse.

Conferința alegătorilor români. Comitetul partidului național român în fața grelei situații a poporului român din Ardeal și țera unghurească a convocat pe 9 Iulie n. c. la Sibiu o adunare extraordinară a alegătorilor români. Primariul orașului Sibiu, Hochmeister, din motiv, că în ordinea de zi sunt și evenimentele, care au rezultat din ascernerea Memorandului la tron, pentru care faptă contra comitetului executiv este introdusă cercetare și din motiv, că la această adunare intenționează a participa și supuși de ai statului învecinată română, cu scrisoarea sa din 2 Iulie n. a oprită adunarea. În contra acestei ilegalități înaintându-se recursu la vicecomitele comitatensu, numitul primar orășnescu înainte de rezolvirea recursului a trimis comitetului partidului național român o scrisoare, prin care permite ținerea adunării înse prelungă stricta observare a unor condiții — le putem numi hazlii, contra cărora erăși s'a înaintat recursu. Astfel stându lucrul ținerea adunării s'a amânata pe 23 Iulie n. c.

Jubileul metropolitului Bucovinei Dr. Silvestru Morariu-Andrieviciu s'a serbat la Cernăuți, în ziua SS. apostoli Petru și Pavel cu mare solemnitate. Sărbările le-a condus un comitet, în frunte cu Dr. Ioan cavaleru de Zotta. Redacțiunea „Gazetei Bucovinei“ a scos din acestu incident un număr festiv. Pe pagina primă a acestui număr a apărut portretul marelui arhiepiscop în ornatu bisericesc, pe a doua catedrala din Cernăuți și pe a treia reședința arhiepiscopescă.

Canonici noi. Majestatea Sa la propunerea ministrului de culte și instrucțiune publică a numit pe P. O. D. *Alexandru Bene* protopop în Mintiul Gherlei, canonicu cancelariu în capitlul din Gherla, era pre M. O. D. *Ioan Georgiu*, spiritualu alu seminariului teologic din Gherla, canonicu prebendantu totu în acelu capitlu.

Îi felicităm cu căldură!

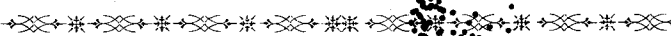
Cas de mörte. Superintendentele bisericei luterane săsesel din Ardeal, *Georgiu D. Teutsch*, după unu morb scurt a repausat la Sibiu în etate de 76 de ani. Elu s'a născut în Sighișora. Studiele și le-a făcutu în locul seu natalu, apoi în Viena și Berlinu. A funcționat ca profesor și director în Sighișora apoi ca preot în Agnita. La 1867 a fost alesu de superintendente. Teutsch a fostu bărbat talentat și erudit și a lucratu cu multu zel, nu numai pe terenul bisericescu, ci și pe celu politicu, apărându totu-deuna drepturile confesiunilor.

Petreckeri. Reuniunea Sodalilor români din Sibiu a aranjat în 8 Iulie n. c. în grădina Hermann

o petrecere socială împreunată cu cântări și jocu. Cântările s'an executat cu concursul d-soarei Olimpia Neagoe, și alu d-lui Ioan Dămianu. — *Tinerimea română stud. de pe valea Almașului și juru* a aranjat în 11 Iulie n. c. în Hida o producțiune musicală teatrală împreunată cu jocu. Venitul curat s'a destinat a se alătură la fundațiunea „Petru Roșca“. — *Inteligența română din Bărgău* a aranjat în 11 Iunie n. c. în sala școlei normale fundamentale din Borgo-Prundu o petrecere de veră. Venitul s'a destinat spre scopu filantropicu. — *Inteligența română din Monoru, valea Șieului și juru* va aranjă în 23 Iulie n. c. în Monoru o petrecere de veră.

Prezență de spirit. Celebrul archimandritu Repowski, din Portșersk, a fostu numit în înaltu seu postu într'unu chipu forte curiosu. Petru-cel-Mare se afla într'o călătorie. Fiindu prinsu de o furtună cu plouă elu fu nevoit să caute adăpostu într'o mănăstire. Călugarii îi primiră cu toate onorurile și îi pregătiră de mâncare. Repowski era călugaru tineru și la mesă era păharnicu. Elu întinse împăratulu unu păharu plinu, dar din nenorocire luncă pe căvuru și vërsă vinulu pe hainele Țarului. Păharul cădu jos și se sparse. Petru sări furiosu, ridică biciulu, de care nu se despărtea nici-odată, și voi să pedepsescă pe nenorocitul călugaru.

Acesta înse, care sta liniștitu, ba chiar zimbindu, dișe: „Înălțate împărate! Nu cu picătura, ci în torente, ca acestu vinu, să se reverse harulu lui Dumnezeu asupra ta, și totu dușmanii tăi să se zdrobescă, întocmai ca acestu păharu.“ — Țarul era desarmat; elu puse enutul la o parte și numi pe călugaru archimandritu și superioru în mănăstirea Portșersk.

Găcitură de șacu

de I. P.

Să pöte deslegă după săritura calului.

și-n	a-	du-	tre-	re	re,	ni-	de-
plân-	ma-mi	i-	Când	că	cor-	ce	o-
C.	ge	udü	re	sa-	tai-	le	te-o
ni-	gândü	că	ni-	le	da-	De	nu
Plân-	M.	ja-	tă,	de-	ma	că-	u-
cu-	i-	ră	ta-	dă	de	s'a	mea
Da-	tă	Simțu,	c'a	Nu	vin-	nei	ce
că	sēmțu,	re;	frân-	ghi-	cör-	sciu	mai

Timpu de deslegare până în 15 Augustu. Între găcitori se va sorți o carte.